

СЕКЦІЯ: ПЕДАГОГІКА

УДК 378.147

Авдєєва Ольга Юріївна
Житомирський державний університет імені Івана Франка
(Житомир)

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХІМІЇ ДО ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ У ПОЗАКЛАСНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація: У статті розглядається питання професійної підготовки майбутнього вчителя хімії до використання проектної технології у позакласній діяльності. Розглянуто деякі приклади навчальних проектів, які можуть бути виконані студентами під час вивчення навчальної дисципліни «Позакласна робота з хімії».

Ключові слова: професійна підготовка, майбутній вчитель хімії, проект, метод проектів, позакласна діяльність.

Annotation: The article the question of professional preparation of future teacher of chemistry is examined to the use of project technology in extracurricular activity. Some examples of educational projects that can be executed by students during the study of educational discipline "Extracurricular work in chemistry" are considered.

Keywords: professional preparation, future teacher of chemistry, project, method of projects, extracurricular activity.

У Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» розглядається питання про ухвалення нових державних стандартів загальної середньої освіти, розроблених з урахуванням компетентностей, котрі є необхідними для успішної самореалізації особистості, розвитку знань та формування вмінь. Стратегія розвитку сучасної системи освіти передбачає приділення особливої уваги практичній та творчій складовій навчальної діяльності, що в подальшому забезпечує формування в учнів пізнавального інтересу до вивчення хімічної науки.

Альтернативою традиційним методам навчання є використання проектної технології як однієї з інноваційних технологій навчання, котра поєднує теоретичні знання з практичною діяльністю з метою виявлення та вирішення конкретних проблем. Так, Н. М. Загнибіда стверджує, що «одним із кращих прикладів формування та розвитку життєвих компетентностей учнів є проектна методика. Саме цей метод стимулює природну допитливість та творчий потенціал» [1, с 3].

Як зазначає О. О. Полат, «в основі методу проектів лежить розвиток пізнавальних навичок учнів, умінь самостійно конструювати свої знання і орієнтуватися в інформаційному просторі, розвиток критичного мислення» [2, с 66].

На думку С. У. Гончаренка, «метод проектів - це організація навчання, за якої учні набувають знань і навичок у процесі планування й виконання практичних завдань - проектів» [3, о 205].

В навчальній програмі з хімії для загальноосвітніх навчальних закладів [4] зазначається, що «формуванню ключових компетентностей учнів сприяє виконання ними навчальних дослідницьких проектів». Отже, дані завдання передбачені сучасною програмою з хімії, є обов'язковими до виконання та здійснюються як в урочний, так і в позаурочний час. Тому майбутній вчитель хімії має бути готовим до здійснення такої різнопланової діяльності.

На сьогодні проектна технологія ефективно впроваджується в позанавчальну (позакласну) діяльність. Використання методу проектів забезпечує створення умов для самостійного здобуття знань студентами, розвитку їх творчих здібностей та потреби у постійному самовдосконаленні.

На нашу думку, проектна технологія орієнтована, перш за все, на самостійну діяльність студентів, яка може бути як індивідуальною, так і груповою та здійснюється за певний проміжок часу. Навчальні проекти спрямовуються на вивчення конкретних проблем, висунення гіпотез та пошук шляхів вирішення даних питань. Такі проекти мають дослідницький характер та зорієнтовані, в першу чергу, на практичний результат, який можна продемонструвати, а також мають теоретичну та пізнавальну значимість. Так, ще в стінах вишого навчального закладу студенти залучаються до пошуково-дослідницької роботи (написання курсових, дипломних і магістерських робіт), що передбачає самостійну роботу з науковою, науково-популярною та довідковою літературою; визначення мети, об'єкту, предмету, завдань дослідження, здійснення конкретного наукового дослідження, формулювання висновків.

Ми вважаємо, що застосування проектної технології навчання забезпечує, перш за все, формування в майбутніх учителів хімії гностичних (уміння знаходити способи отримання інформації, здійснювати її аналіз) та проєктивних (експериментальні вміння, які студенти здобувають під час виконання дослідницької діяльності) умінь. Зокрема, в межах навчальної дисципліни «Позакласна робота з хімії» студенти цілеспрямовано оволодівають технікою та методикою проведення цікавих хімічних дослідів з яскравим зовнішнім ефектом, домашнього експерименту з використанням речовин ужиткового характеру, а також набувають досвіду в створенні навчальних проектів, що забезпечує їх ефективну підготовку до професійної діяльності. Тому ми пропонуємо майбутнім учителям хімії створити навчальні проекти та продемонструвати їх на лабораторному занятті. Вибір тематики проектів студенти здійснюють самостійно. Найпоширенішими серед них є:

- «Хімічні явища в природному доквіллі»;
- «Вирощування кристалів солей»;
- «Хімічний склад і використання мінералів»;
- «Варіння мила в домашніх умовах»;
- «Хімічні речовини навколо нас»;
- «Хімічні речовини у побуті»;
- «Вплив хімічних сполук на доквілля і здоров'я людини».

Робота над проектним завданням вимагає від студентів застосування нових знань, спираючись на засвоєний раніше матеріал; сприяє виробленню

вмінь і навичок проектування майбутньої педагогічної діяльності; підвищує ефективність засвоєння навчального матеріалу тощо.

Отже, проектна технологія є одним із перспективних видів навчання, оскільки створює умови для творчої самореалізації майбутніх учителів хімії, сприяє розвитку інтелектуальних здібностей, підсилює мотивацію навчання та готує їх до реалій професійної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Загнибіда Н. М. Метод проектів на уроках хімії. - Тернопіль - Харків: Ранок, 2011. - 128 с
2. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: Учеб. пособие для студ. пед. вузов и системы повыш. квалиф. пед. кадров / Е. С. Полат, М. Ю. Бухаркина, М. В. Моисеева, А. Е. Петров; Под ред. Е. С. Полат. - М.: Издательский центр «Академия», 2002. - 272 с.
3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. - К.: Либідь, 1997. - 375 с.
4. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (зі змінами, затвердженими наказом МОН України № 804 від 07.06.2017 р.): [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/navchalni-programy.html>